

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspeditelja v „Katol. Tiskarni“ Koptarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefón-štev. 74.

Štev. 40.

V Ljubljani, v soboto 19. februarja 1898.

Letnik XXVI.

Adresni načrt.

V nastopnem objavljamo načrt za adresu na cesarja, kakor ga je sklenil klub poslancev katoliške narodne stranke v deželnem zboru kranjskem in kakoršnega je poslanec dr. Žitnik kot poročevalec izročil adresnemu odseku, ter dostavljamo za danes, da vstraja na temeljnih točkah te adrese klub katoliško-narodnih poslancev, naj je ta načrt podlaga predlogu večine ali pa votum manjšine. Načrt slóve:

Pet desetletij letos mineva, odkar Vaše Veličanstvo z močno roko, veliko požrtvovalnostjo, plemenitim samozatajevanjem, moralnim pogumom in očetovsko ljubeznijo v resnih in nevarnih časih skrbno čuva in modro vlada veliko državo različnih narodov. Ta izredni dogodek, ki se sedaj v teku zadnjih starih sto let prvič ponavlja v zgodovini preslavne Habsburške vladarske hiše, prešinja z velikim veseljem vse narode širne države. Vse kronovine, vsi narodi tekmujejo, da svojemu vladarju, svojemu skupnemu dobrotljivemu očetu v dobrodelnih napravah in iskrenih besedah tem povodom izrazijo čustva hvalečnosti, neomahljive udanosti in neomejene ljubezni.

Pri tem rodoljubnem in lojalnem tekmovanju pa kranjska dežela ne zaostaja za drugimi deželami in kraljestvi. Šeststoletna zgodovina pričuje, da kranjsko prebivalstvo ni nikdar prelomilo prisege preslavni Habsburški vladarski hiši in se nikdar ni majala njegova zvestoba. Kot junaki so kranjski sinovi na neštetihi bojiščih prelivali svojo kri za vladarja in dom. To neomahljivo zvestobo in udanost Vašemu Veličanstvu in presvitli cesarski rodovini ob tej izredni priliki slovesno ponavlja in prisega verno udani kranjski deželni zbor kot zakoniti zastopnik vojvodine kranjske

v imenu vsega prebivalstva ter se preudano zahvaljuje neizmerni milosti in blagonaklonjenosti Vašega Veličanstva za brezštevilne dobrote, s katerimi je cesarska velikodušnost lajšala bedo in zdravila rane naše drage domovine ter vedno ožje spajala vez ljubezni med vladarjem in ljudstvom.

V zadnjih petdesetih letih se je v Avstriji v velikanski meri razvilo politično, gospodarsko in socijalno življenje, za kar se moramo v prvi vrsti zahvaliti neutrudni skrbi Vašega Veličanstva za duševni in gmotni blagor vseh državljanov. Vašega Veličanstva najplemenitejša težnja in vzvišena želja je bila vedno, da se po času primernih napravah in potrebnih preosnovah skupna država prenavlja in pomlaja, da se na podlagi prave prostosti, na podlagi popolne enakopravnosti vseh narodov v državi in enakosti vseh državljanov pred zakonom ter sodelovanjem ljudskih zastopnikov pri zakonodajstvu povzdigne domovina do svetovne slave in moči ter postane nerazrušna stavba v viharjih časa in prostorna hiša za vse rodove različnih narodov, ki so že stoletja združeni pod žezlom preslavnih očetov Vašega Veličanstva.

Pomneč ta vzvišena načela, katera je Vaše Veličanstvo modro in velikodušno ustvarilo kot podlago normalnemu razvoju ustavnega življenja v državi, od srca obžalujemo, da so v zadnjem času do vrhunca vsplamteli narodni boji; odločno obsojamo zadnje nečuvence prizore v poslanski zbornici, ki so preprečili redno delovanje državnega zbora, škodili ugledu države ter posredno pospeševali namere razdirajočih življev.

Iskreno želimo, da vsi krogi čujejo in poslu-

šajo Vašega Veličanstva očetovski klic: »Viribus unitis!«; da se poležejo viharji, doseže pravična sprava med narodi na podlagi popolne enakopravnosti in avtonomije narodov. Želimo, da se prej ko mogoče zopet prične redno delovanje državnega zbora, nagodba z Ogersko sklene ustavnim potom, kakor ustreza upravičenim zahtevam in potrebam naše državne polovice in skupne države, in da ljudski zastopniki v državnem zboru v soglasju z intencijami Vašega Veličanstva stvarno in brez izgube časa uspešno rešujejo velevažne naloge in mnoga pereča vprašanja ter pospešujejo razvoj javnega življenja v verskem, kulturnem, socijalnem in gospodarskem oziru na krščanski podlagi. —

V prvi vrsti potrebujejo pomoči in zakonitega varstva v smislu zdrave krščanske socijalne reforme v okviru obstoječega družabnega reda eminentno produktivni stanovi, za katere je vedno zavzeto Vaše Veličanstvo.

Žalostna prikazen gospodarskega propada kmečkega, obrtnega in delavskega stanu v posameznih deželah je vedno rastoče izseljevanje.

V največji nevarnosti je obstanek kmečkega stanu, ki tvori veliko večino avstrijskega prebivalstva ter je najtrdnjša podlaga državnemu redu.

Zato se trdno nadejamo, da se bode brez odloga nadaljevala akcija, ki meri na zadružno organizacijo v povzdigo kmetijske produkcije.

Obrtni stan, ki je važen faktor v socijalnem in gospodarskem življenju, hira in propada vsled novih produkcijskih razmer. Da se vzdrži v trdem boju za obstanek, je nujno potrebna revij-

LISTEK.

Vseučilišče v deveti deželi.

Denn Brutus ist ein ehrenwerther Mann,
Das sind sie alle, alle ehrenwerth.
Shakspeare: Julius Caesar III. 2.

V deveti deželi potrebovali so vseučilišče. Zbrali so se starešine v posvet in govorili o nujni potrebi vseučilišča. Povzdignil je svoj glas tudi prejasni starešina Pevce ter govoril tako-le:

Slavno starešinstvo! Potreba vseučilišča v naši deželi je povse jasna, pozdravljam torej to misel kar najtopleje.

Uže davno so modri možje v naši deželi premišljevali to stvar, toda prišli so do prepričanja, da se ne da izvesti ta misel.

Pa, potreba vseučilišča v naši deželi je povse jasna, in pozdravljam to misel kar najtopleje.

Ako znabiti kedo misli, da devetodeželski jezik še ni toliko razvit, da bi se v njem lahko učile vse vede, moral bi mu jaz pritrditi, toda ker je potreba vseučilišča v naši deželi povse jasna, pozdravljam to misel kar najtopleje.

Res je, in popolnoma se strinjam z mnenjem gospoda predgovornika, da je velika prednost,

ako dijak lahko dovrši svoje nauke v domovini. Toda prezreti ne smemo, da dobivajo naši visokoločci štipendije le na tujih vseučiliščih in samo tam. Od česa naj potem živijo doma? To je neka temna stran tega vprašanja, ki seveda ne more zatemniti svetlih njegovih strani, kajti potreba vseučilišča v naši deželi je povse jasna.

Tudi, ako jemljemo ozir na število prebivalstva naše dežele, ne moremo reči, da teoretiško upravičuje ustanovitev vseučilišča baš pri nas. V praksi pa je stvar taka, da je potreba vseučilišča v naši deželi povse jasna.

Ako nadalje pomislimo, da imamo sicer knjižnico, da pa ta po mojem mnenju takim zahtevam, kakoršne bi stavilo nanjo vseučilišče, nikakor ne odgovarja, potem smo prepričani, da moramo ustanoviti vseučilišče. Saj bode potem prisiljena knjižnica k razširjenju in potreba vseučilišča v naši deželi je povsem jasna.

Tudi naša revna dežela nima za tako ustanovitev dosti denarja, no, pa tu bode, ker je potreba ustanovitve vseučilišča v naši deželi povse jasna, že pomagati morala visoka vlada.

Nikari ne mislite, gospoda moja, da jaz pripovedujem vse to, ker morda hočem in nameram prepričati ustanovitev vseučilišča v naši deželi, katerega potreba je povse jasna.

Pripovedujem marveč vse to le radi tega, da moj govor v celoti priobči uradni list. Merodajni krogi bodo se potem iz tega lahko poučevali o tej zadevi, videli bodo, česa nam treba.

Jaz in moji somišljeniki toplo podpiramo idejo ustanovitve vseučilišča v naši deželi, katerega potreba je povse jasna.

Tako je govoril presvitli starešina.

Na galeriji je sicer opomnil preprost devetodeželan, ko je čul ta govor: »Mož se iz nas norčuje.«

Toda »Devetodeželski Narod«, ki ve, kaj dela in kaj hasne devetodeželskemu ljudstvu, pohvalil je govor, rekoč:

»Presvitli starešina Pevce podpiral je idejo ustanovitve visoke šole v naši deželi kar najtopleje. Dejal je, da je ta ideja že stara, torej je že zadnji čas, da se izvrši. Naš jezik pridobil bode po takej šoli neizmerno, lepo se bode razvil. Dobrotniki ustanavljali bodo radodarno štipendije za dijake, katerih se bode kar trlo. Knjižnica naša razvila se bode prelepo in denarja dati mora visoka vlada. Vedno je poudarjal, da je ustanovitev vseučilišča v naši deželi prepotrebna. V principu se je torej izrazil ta starešina za to idejo, katero hoče krepko podpirati s svojo stranko.«

Podpirati?? Izpustite drugi p!

zija obrtnega reda, temeljitejša strokovna izobrazba in izdatnejša podpora obrtnim zadrugam.

Z ozirom na rastoče delavsko gibanje treba je posebno pozornost obračati delavskemu stanu, kateri opravičeno zahteva primerno reformo zakonitih določil gledé zavarovanja za slučaj bolezni in proti nezgodam ter zavarovanje za starost.

Vsak nadaljni korak v prospéh industrije in trgovine, ki sta velikega pomena za skupni gospodarski organizem, bodemo z veseljem pozdravili, kakor tudi potrebni razvoj prometnih sredstev.

V tem oziru upamo, da se prične kmalu graditi železnica, ki bode vezala severozapadni del države preko Kranjske s prvim drž. primorskim trgoviščem v Trstu.

Priznavajoč koristi splošne ljudske izobrazbe, vede in umetnosti iskreno želimo, naj bi solstvo ustrezalo potrebam različnih narodov in deželâ, vzgajalo mladino v versko-nravnem duhu ter usposobilo generacijo, da se obstoječi družabni red mirnim potom brez prekucij preosnuje v duhu krščanske pravičnosti, ublažijo nasprotja med gospodarsko močnejšimi in slabejšimi ter povzdigne vsestranski blagor širokih krogov prebivalstva.

Z ozirom na težka davčna bremena revnejših ljudskih slojev je potrebna časa primerna preosnova davčnega zistema in pristojbin in odškodnina občinam za izvrševanje raznih poslov v prenešenem delokrogu.

Sedanja izredno slovesna prilika pa nam daje pogum, da Vašemu Veličanstvu tolmačimo čustva in želje celokupnega slovenskega naroda ter govorimo tudi v imenu izvenkranjskih Slovencev, kateri vsled neugodnih jim razmer ne morejo stopiti pred prevzvišeni vladarski prestol.

Božja previdnost je privedla mali slovenski narod pod mogočno okrilje Habsburškega orla ter ga priklenila z nerazrušnimi vezmi zvestobe in udanosti do presvetle vladarske rodovine, da ni utonil v šumečih valovih političnih in narodnih bojov, temveč se povzdignil do narodnega življenja in zavesti svojih pravic do obstanka.

Vzlasti pod modrim in blagim vladarstvom Vašega Veličanstva so se raztrgale one spona, katere so ovirale razvoj slovenskega naroda, da se je med Slovenci začelo razširjati in ukoreninjati ono blagodejno čustvo, ki vspodbada in osrčuje vsak narod k požrtvovalnemu in vstrajnemu delu za višje namene človeštva po načelih, katere je Bog zapisal narodom v srca.

Slovenci pa, ki bivajo izven Kranjske na Štajerskem, Koroškem, Primorskem in v Istri in tvorijo večino slovenskega naroda, še danes niti približno ne uživajo narodne enakopravnosti v šoli, uradu in javnem življenju, katero jim jamči člen XIX. državnega temeljnega zakona.

Slovenskemu jeziku so vzlasti na Koroškem in Primorskem zaprta vrata celo v ljudske šole, tako da se leto za leto v obmejnih slovenskih pokrajinah mladina odtujaše svojim slovenskim roditeljem. Brezozirno izrabljajo narodne večine v izvenkranjskih pokrajinah svojo moč z očitnim namenom uničiti individualnost — slovenskih manjšin.

Vzpričo teh razmer je slovensko ljudstvo prišlo do prepričanja, kateremu se pridružuje tudi deželni zbor kranjski, da si ne pribori preje svojih narodnih pravic, nego da se vse slovensko ozemlje združi v jedno upravno celoto; želimo da dobi za svojo mladino slovenske ljudske in srednje šole ter slovensko vseučilišče z bogoslovno, pravoslovno in modroslovno fakulteto v Ljubljani. Le dobra narodova vzgoja na podlagi materinskega jezika in verskega prepričanja, vzlasti v ljudski šoli, omogočuje in pospešuje vsakemu narodu duševno izomiko in gmotni napredek, jamči narodni obstanek, odpira vire novih močij v korist in slavo skupne države ter utrjuje ljubezen do vladarja in domovine.

Vaše cesarsko in kraljevo apostolsko Veličanstvo!

Ponavljamo iskreno željo, da se ublažijo nasprotja raznih narodov v državi, ter prosimo vse-mogočnega Boga, da ob petdesetletnici vladanja Vašega Veličanstva vsi narodi kot bratje stopijo pred ces. prestol ter svojemu najboljšemu očetu v zahvalo za mnogoletno ljubezen in skrb poklonijo narodno spravo kot dar.

Srca svoja obračamo do neba z gorečimi prošnjami, da Bog ohrani predrago življenje Vašega Veličanstva še mnogo, mnogo let v slavo veliki državi, v srečo in blagor vseh njenih narodov.

Bog blagoslovi Avstrijo! Bog živi in ohrani Vaše Veličanstvo!

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. februarija.

Državni zbor se snide torej, kakor se z nova zatrjuje, dne 10. marca. Uradno ta vest sicer še sedaj ni potrjena, vendar je precej verojetna, ker jo objavljajo večinoma vsi uradni in pol-uradni listi. Vsekako pa je čudno, da je vlada že določila dan otvoritve državnega zbora, ko še nima niti najmanjšega zagotovila, da se bo vsaj deloma doseglo neobhodno potrebno sporazumljenje mej češkima narodnostima. Nasprotno se kaže politični položaj z vsakim dnem resnejši. Mej tem ko skuša vlada pridobiti za-se vsaj zmerneje Nemce, se bode zamerila Čehom, brez katerih pa nikakor ne more shajati. Glavna ovira je adresna debata v češkem deželnem zboru. Nemci in z njimi vred vlada so proti adresni razpravi, Čehi pa najodločneje vztrajajo pri svojih zahtevah. Mladočeški listi zastopajo v tem oziru kar najod-

ločneje stališče. Baron Gautsch naj pazi, pišejo ti listi, da se ne vreže. Ni ga treba spominjati na to, za kar se sedaj gre, in kake posledice bi nastale, ako se uda nemškim zahtevam. To mu mora biti že dovolj znano. Za kar se odloči on, po tem bodemo uravnali svoje korake. Pripravljeni smo na vse. — Ravno tako izjavljajo nemški kričarji po svojih glasilih. Mirnega delovanja torej v državnem zboru ni pričakovati. Ker pa se državni zbor vkljub temu skliče že 10. marca, je sklepati, da se bo sešel parlament le radi tega, da se čim preje razpusti, ker bodo najbrže tudi takrat še vladale jednake razmere.

Deželni zbori zaključijo, kot smo že omenili, prihodnji teden z malo izjemo vsi sedanje zasedanje. Svoje delo so dosedaj dokončali šleski, predariski in včeraj dalmatinski deželni zbor, moravski deželni zbor zaključil zasedanje z današnjim dnem, gališki pa, kakor se zatrjuje, prihodnji ponedeljek ali torek. Tem bodo sledili polagoma ostali deželni zastopi, najpreje manjši, konečno pa prideta na vrsto tudi nižjeavstrijski in češki. O kranjskem deželnem zboru se trdi, da sklene zasedanje prihodnjo soboto, akoravno ga čaka še ogromno nujnega opravila. Ako je toraj temu zastopu odmerjen le še jeden teden, je popolno umljivo, da tudi drugod, razven morda na Dunaju in v Pragi, ne bodo mogli dalje zborovati, akoravno bi jim gotovo ne zmanjkalo posla, ako bi trajalo zasedanje še par tednov.

Revizija Dreyfusove afere. Vedno z večjo silo se v vrstah židovsko-framasonske klike čujejo glasovi, ki zahtevajo, naj se spravi še jedenkrat na dnevni red Dreyfusova afera. Pred vsem to zahteva Zola in seveda tudi njegov zagovornik odvetnik Labori, ki je malone vsaki dan, kar se vrši ta vrlo zanimiva razprava, opetovano zahteval, naj se ustreže splošni (!) želji ter še jedenkrat preišče vse okolnosti in dokumente, ki govoré za Dreyfusovo krivdo ali proti nji. Vlada se sicer z vso silo ustavlja tej zahtevi in se poslužuje vseh mogočih sredstev, da bi vsaj za sedaj potolažila rujovečo druhal, toda kakor se vidi, nima pri tem posebne sreče. V poslanski zbornici je vlada sicer že jedenkrat zmagala z veliko večino, ko se je sprejel njen nasvet, naj se razprava o interpelacijah glede Dreyfusove afere odgodi za poznejši čas, ko bo dognana porotna obravnava proti Zoli. Toda tudi v senatski zbornici sta vladi napovedani že dve taki interpelaciji. Pravosodni minister je sicer v ministerskem svetu naznanil, da bo v tej zadevi jednako postopal, kakor je v poslanski zbornici, toda vprašanje je, bodo li senatorji zadovoljni s takim pojasnilom, kakor so bili člani poslanske zbornice. Vlada se torej nahaja res v veliki zadregi, ker, kakor smo pojasnili, ni varno, objaviti tajne dokumente, ki bi dokazali Dreyfusovo krivdo, na drugi strani se pa ne bo mogla dolgo ustavljati vedno večjemu pritisku. Čim dalje se namreč vrši obravnava proti Zoli, tem bolj se kaže potreba temeljitega pojasnila, ker sicer je deloma opravičeno sumničenje,

Dodatki in popravki

k I. zvezku „Zgodovine župnij v dekaniji Kranj“.

»Zgodovino pisati je težavno in odgovorno delo. Težavno, ker mnogokrat manjka prvotnih virov in temeljitih dokazov, odgovorno, ker se pri površnem preiskavanju lahko vrinejo neresnična poročila. Zgodovinar mora biti toraj jako oprezen in vesten, vsaj se mu pri najboljši volji in natančnosti lahko pomeša kaka zmota med resnico. Zlasti pri tiskanih virih pride lahko pomota iz stare knjige v novo in zmešnjava je lahko še večja. Zato naj je pa tudi pripravljen na sodbo, ki se vrši o njegovem pisanju. Da bi bila le stvarna in nepristranska!«

Tako piše g. I. Lavtžar v uvodu svoje lične knjižice: »Zgodovina župnij v dekaniji Kranj«, in vsakdo, ki se je le količkaj pečal z zgodovino, bode mu pritrdil. Nató našteva g. pisatelj vire, iz katerih je zajemal, in omeni, da mu je za zgodovino kranjske mestne fare posebno dobro služil I. Parapatov sestavek: »Letopis mesta kranjskega«, ki ga je bila »Matica Slovenska« v »Letopisu za l. 1870.« na str. 91—128 objavila. To mu radi verjamemo, in brez dvoma bi mu bilo zelo ustrezno, ko bi še za druge župnije imel na

razpolago toliko ne z majhnim trudom nabrane tvarine. Zato pa tudi zelo obžalujemo, da g. pisatelj navedenega, z občudovanja vredno marljivostjo sestavljenega »Letopisa« ni do cela porabil, kajti potem bi njegova knjižica bila ne le obširniša, marveč tudi bolj zanimiva. Omeniti moramo, da večino zgodovinskih knjig, katere g. pisatelj v opazkah kot vire navaja, ima navedene tudi I. Parapat, in sicer z natančnostjo, kakoršne v »Zgodovini župnij« žalibog nikjer ne zasledimo. Navajati le naslove knjig, ne pa tudi strani, je v zgodovinskih spisih velik nedostatek, ki oteži zasledovanje. Vkljub temu smo pa pri pregledu knjižice naleteli na mnogo nedostatkov in pogreškov, ki delce kazé. Vse kaže, da je g. pisatelj kakor Parapatov »Letopis mesta kranjskega«, tako tudi druge objavljene zgodovinske spise, zlasti pa Koblarjeve, z velikim trudom nabrane »Drobtinice iz furlanskih arhivov« le površno porabil. Na nekatere nedostatke in pogreške hočemo, zgodovinski resnici na ljubav, opozoriti v naslednjih vsticah, in sicer po želji pisateljevi »stvarno in nepristransko«.

V I. oddelku: »Iz starih časov«, poročam nam g. pisatelj pred vsem, da je Kranj¹⁾ bil glavno

¹⁾ O imenu Kranj (Krainburg) glej Archiv für Heimatskunde, II., 220.

mesto kranjske marke, kjer so imeli svoj sedež kranjski mejni grofi. Je-li bil Kranj že v 10. in 11. veku mesto, in so-li v njem stolovali mejni grofi (Gau- u. Markgrafen), — to do sedaj še nedognano vprašanje²⁾ prepuščamo zgodovinarjem veščakom ter omenimo le, da je o mejnih grofih kranjskih obširno in temeljito pisal Fr. Schumi v I. letniku arhiva za domoznanstvo.

Da bi bil Kranj v 15. stoletju do l. 1456. v oblasti celjskih grofov, ne more biti resnično. Celjska kronika³⁾ namreč trdi, da je že stari Herman (»der alte graff Herman von Cilli, graff Friederichs vatter und graff Ulrichs ehn«) vladarju vrnil več mu zastavljenih mest, med njimi Kranj. Po njegovi smrti (13. okt. 1435) je sicer celjski vojskovodja Janez Vitovec naskočil Kranj in ga dobil v svojo oblast, a s cesarjevo pomočjo so vjeli celjsko posadko⁴⁾. Isto tako je krivo, da bi bil Ulrik, zadnji grof celjski, umorjen dne 11. novembra 1456; zgodilo se je to že 9. nov. t. l.⁵⁾

V II. oddelku: »Luteranska doba«, nam slika g. pisatelj dobo verskih homatij po Parapatovih

²⁾ L. c. I., 209 in dalje.

³⁾ Dr. Fr. Krones, Die Freien von Saneck, II., 156 in 157.

⁴⁾ Isti, II., 90 in Letopis »Mat. Slov.«, 1870, 100.

⁵⁾ Krones, I., 44.

da vlada namenoma prikriva pregrešek, ki se je storil v tej zadevi od njene strani. Pod tem utisom se je vršil včeraj ministerski svet pod predsedstvom predsednika Faureja ter razmišljal nad dve uri o tem pekočem vprašanju. Kaj so sklenili, ne bo seveda kmalu zvedel svet, pač pa se bode po vladnem zunanjem postopanju lahko sklepalo na predmet in sklepe tega ministerskega posveta. Trezni krogi svetujejo vladi, naj, ako le količkaj mogoče, pojasni svetu vso zamotano stvar.

Krečansko vprašanje beli sedaj znova glave evropskih diplomatov. Ker je Rusija umaknila svojo kandidaturu, iščejo sedaj drugega primernelega moža za krečansko guvernersko mesto. Zopet se imenuje mej raznimi novimi kandidati polkovnik Schäffer, poleg njega tudi neki Morell-Bey, rodom Francoz, ki je bil svojedobno poslaški tajnik in je sedaj v egiptovski službi. Zelo važna je v tem oziru izjava ruskega lista »Mosk. Vedemosti«, ki pišejo: Ker se je Rusija izjavila, da odklanja vsako odgovornost za vse neugodne posledice, izjavlja tudi, da ne mara staviti v tej zadevi nikakih predlogov. Ker pa sta Nemčija in Avstrija najbolj nasprotovali povoljni rešitvi krečanskega vprašanja, t. j. da nista hoteli pritrčiti kandidaturi princa Jurija, sta sedaj moralno prisiljeni, staviti v tem vprašanju nove predloge. Rusija bo podpirala vse nasvete, ki bodo boljše zagotovilo za ohranitev miru, kakor je bila kandidatura princa Jurija. Kako se bodeta rešili iz te zagate, je seveda drugo vprašanje.

Tedenski koledar.

Nedelja, 20. febr.: 3. predpepelnična, Evherij šk., evang.: Jezus ozdravi slēpca. Luk. 18. — Ponedeljek, 21. febr.: Maksimiljan šk. — Torek, 22. febr.: Sv. Petra stol v Antij. Pust. — Sreda, 23. febr.: Peter Dam. Pepelnica. — Četrtek, 24. febr.: Matija ap. Modest šk. — Petek, 25. febr.: Valburga d. — Sobota, 26. febr.: Nestor šk., m. — Lunin spremin: mlaj 20. febr. ob 8. uri 39 min. zvečer. — Solnce izide 25. febr. ob 6. uri 52 min., zaide pa ob 5. uri 36 min.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. februarja.

(Imenovan je), kakor poroča dunajski uradni list, dosedanji podpredsednik deželnega sodišča, g. Albert Levičnik, predsednikom tukajšnjega deželnega sodišča.

(Nevarno je zbolel) č. g. Anton Čibašek, zlatomašnik in župnik v pokoju v Ljubljani. Blagega gospoda priporočamo č. gg. sobratom v molitev.

(Umrli je) včeraj zjutraj ob polu 3. uri častiti gospod Leopold Zaletel, župnik na Goričah pri Kranju, po dolgem bolehanju. Pokop bo v nedeljo dne 20. t. m. popoldne ob treh.

(Gledišče.) Sinočna premijera Nikolajeve opere »Vesele žene vindzorske« nas je presenetila.

Ze davno se ni predstavljala nobena premijera s toliko gotovostjo in točnostjo, kakor sinoči. Videti je pač bilo, da je bila benefica našega neumornega kapelnika g. Beniška, katerega je občinstvo večkrat odlikovalo s priznalnim aplavzom. Podarjenih mu je bilo tudi več vencev. Za danes omenjamo samo to, da smo bili skoro povsem zadovoljni i s solisti i zborom, ugajali so nam tudi dokaj srečno in okusno izbrani kostumi.

(Deželna komisija) za pariško razstavo je včeraj pod vodstvom deželnega predsednika prvokrat zborovala in konečno izvolila dva posebna odseka, izvrševalni in finančni odsek. Natančneje poročilo bomo pozneje priobčili.

(Govori se.) da dobi »Slov. Narod« od čifutov vesoljne liberalne Evrope velikanski bratski »cmok« za velike zasluge, ki si jih je priboril z neumornim »zoloivanjem«. Dan za dnem poje naiduševane božanske ode velikemu »tudi katoličanu« Zoli in tožeče elegije židu Dreyfusu, »so-progu krasne žene in dveh malih otrok«, kakor pravi sam miloglasno. Ko je nekaj dunajskih judinj uganjalo kult z Zolo, govoril je »Slov. N.« le o »odličnih damah in gospicah«, a ko so združene krščanske žene protestirale proti blaziranemu zolizmu, je »Slov. Narod« poročal, da je bilo med njimi le »par tisoč spokorjenih grešnic, brumnih, v Luegerja zaljubljenih predmestnih starih devic, nevednih župnijskih kuharic in dekel ter cela armada slavnoznanih hišnic.« Če je res, kar se govori — in zasluge »Slov. N.« so res velike — že naprej čestitamo!

(Za predpustno veselico »Slovenske krščansko-socialne zveze«) je po Ljubljani splošno zanimanje. Opozarjamo torej občinstvo, da si pravočasno preskrbi sedeže, ker jih je že sedaj precej prodanih. Da bode otvoritev gledališkega odra prav povoljno izpala, so nam porok odlične sodelujoče moči, gg. Sršen, Urbančič in Šturm.

(Razširjenje šole.) Dež. šolski svet je v sporazumu z deželnim odborom dovolil, da se razširi jednorazrednica na Primskovem pri Kranju v dvorazrednico.

(Iz Idrije.) Učiteljico ženskih ročnih del na tukajšnji c. kr. srednji ljudski šoli je imenovalo poljedelsko ministerstvo gdč. Marijo Gostiša, domačinko iz Idrije. Bog ji daj čvrstega zdravja, da bi v duhu blage svoje prednice v službi, pokojne gdč. Amalije Kopše, delovala prav dolgo vrsto let! Saj tako le prezgodnjo legajo v grob naši najkrepkejši učitelji. Do 25letnice službovanja na tukajšnji šoli, kakoršno je obhajal pretečeni mesec ravnatelj c. kr. rudniške šole, g. Alojzij Novak, upa malokdo priti. — V god sv. Apolonije ponesrečil se je rudar Novak. Pripenjaje vozove prišel je z glavo med dva voza. Bil je smrtono varno na glavi ranjen. Upati pa je, da okreva, ker se mu znatno boljša. — 6. t. m. so imeli socialni demokratje svojo predpustnico. Tudi igra je bila neki zelo predpustna — junak je bil zaljubljen lemenatar ali kapelan. — 13. t. m. pa je napravila katoliška delavska družba Vodnikov

Leopold Apfalterer, župnik. Njemu in njegovim naslednikom je leta 1398, v sredo po sv. Mihaelu Peter »vom Rain« k rani maši prodal dve zemljišči v Predosljah. Pečatila sta listino »Hansel von Mullnig« in »Pierssen« iz Doba.⁸⁾ Isti župnik reverzira 12. marca 1399 v Kranju sprejem desetih zemljišč za zorno mašo. Pečatili so župnik sam, Jakob, župnik radovljiški, in Oton Stuppel, župnik kamniški. Priče: Perchtold Stainer »in Nakel«, Reinprecht Sussenheimer v Šmartnem, oba župnika; potem Viljem Lamberger, Janez pl. Mulling, viteza, »Friz Naynhofner, judex«, sodnik kranjski, in Kranjca »Nikson de Watz« in Nikolaj Chrainer.⁹⁾

Župnika Kolomana nahajamo v sledečih listinah:

1412, na svečnico v Kranju. Koloman, kano-nik strassburški in župnik kranjski, je vpričo Jakoba iz Perave, sodnika kranjskega, in vsega svetovlastva; za oltar Matere božje farni cerkvi v dar poklonil: »Monalia Gregorii super Job«, velike mašne bukve in sveto pismo.¹⁰⁾

1412, v četrtek po drugi nedelji v postu. Jakob Stermoler in »Findl«, njegova soproga, pro-

večer v pivarni »pri črnem orlu«. Žal, da ni mogla prostorna pivarna vseh gostov sprejeti. Poslušalci smo bili pa tudi kakor slanki natlačeni. Petje — mešani zbori in moski — je bilo izborno. Nastopil je ta večer prvokrat tudi naš društveni orkester, ki se je lepo obnesel. Čast zlasti gosp. Fr. Šormanu, ki je za ta večer zložil šaljivi nastop: »Snovanje orkestra kat. del. družbe«. Gospica T. Trevnova je v krasnem govoru kazala pomen Vodnika za slovenstvo, g. J. Reven pa je vznešeno deklamiral pesem »Vodniku«. G. c. kr. učitelj Ivan Vogelnek je v daljšem krasnem, dobro premišljenem govoru času primerno pojasnjeval nam »Značaj«. Da bi se pač izpolnila kmalu želja govornikova, naj bi ljudstvo spoznalo, da le katoliška načela nam odgajajo prave značaje! Igra »Čevljar« — dasi precej dolga — je bila še prekratka. Čevljar Štefan Kržišnik je nedosegljiv, kakor izboren tudi doktor Lopnik — Jožef Peternel. Tudi ostale krajše vloge so bile v prav dobrih rokah. Čistih 25 gl. pride za dijaško ustanovo v spomin 50letnega vladanja presvetlega cesarja. F.

(Iz Mošenj.) Dne 15. t. m. popoldne ob 4. uri zbralo se je vsled povabila tukajšnjega županstva 40—50 najodličnejših mož naše občine v tukajšnjem šolskem poslopju, kjer je naš priljubljeni drž. posl. g. Josip Pogačnik temeljito in jedrnato govoril o ustanovitvi občinskih zavarovalnic za govejo živino. Vneti poslušalci sledili so vidnim zanimanjem krasnim besedam poslančevim; mej pogovorom slišali so se mnogokratni »prav dobro«-klici. — Pripoznali so vrli možje potrebo ustanovitve obč. zavarovalnice — ter izrekli se soglasno za razredno zavarovalnico. Ustanovile se bodo pa take obč. zavarovalnice, kakor smo zvedeli od g. poslanca, šele tedaj, ako se prijavi k vstopu 20—30 občin; v tem slučaju organizirala se bode močna — trdna zveza. G. posl. govoril je skoro dve uri ter pokazal s svojim res eminentnim ter zajedno jako poljudnim govorom, kolikega pomena za našega kmeta bi bile ustanovitve obč. zavarovalnic za govejo živino. Ko se je še obč. odbornik v imenu vseh udeležencev gosp. drž. poslancu zahvalil za prekrasne besede, za njegov trud in vnemo, zaklicali smo mu trikratni »Živio«, se razšli z veselo nado, da se pridružijo naši dobri reči tudi druge gorenjske občine — in v to pomozi — Bog!

(Vojaški nabori na Kranjskem za leto 1898.) Dne 1., 2. in 3. marca: Nabor v Kamniku za sodni okraj Kamnik; dne 3. marca tudi potovanje na Prevoje. — 4. in 5. marca: Nabor na Prevojah za sodni okraj Brdo. — 7., 8., 9. in 10. marca: Nabor v Ljubljani za sodni okraj ljubljanske okolice; dne 10. marca tudi potovanje na Vrhniko. — 11. in 12. marca: Nabor na Vrhniki za sodni okraj Vrhnika. — 14. in 15. marca: Nabor v Ljubljani za mesto Ljubljana; dne 15. marca tudi potovanje v Radovljico. — 15., 16. in 18. marca: Nabor v Radovljici za ves politični okraj Radovljica. — 21., 22. in 23. marca:

podatkih še precej jasno, a pazen čitatelj zasledi tudi tukaj pomote. Omenimo samo jedno. Luterske ženske v Kranju so prisegle vdanost katoliški veri 21. februarja⁸⁾, ne pa 17. febr. 1601.

Ker podpisani še ni imel priložnosti, obiskati starodavni Kranj ter si ogledati tamošnjo farno cerkev, ne more ocenjevati III. in IV. oddelka. To pa tudi ni bil njegov namen. Glavni povod tem vrsticam dali so župniki, katere g. pisatelj našteva v V. oddelku.

Že 20 let se ukvarja podpisani osobito z nabitiranjem životopisnih podatkov za duhovnike, ki so na Slovenskem delovali. Dasi službuje na Slov. Štajerskem, vendar ni preziral drugih slovenskih dežel; — vsi duhovniki bratje slovenske krvi bili so mu jednako dragi ter so našli prostor v njegovi zbirki. In zato mu ni težko, pomuditi se nekoliko dalje pri župnikih kranjske mestne fare, vsaj mu njegova bogata zbirka ponuja dovolj gradiva za dostavke in popravke.

Župnik Pavel (str. 13), katerega J. Orožen (VIII., 145) navaja med pričami, dne 18. avgusta 1376 v Vidmu zbranimi, je bil Martinov sin iz Kranja, ki je dne 22. aprila 1366 prejel od patrijarha dovoljenje, da sme prejeti svete redove.⁷⁾

data župniku kranjskemu, Kolomanu, mlin pri Cerkljah za 28¹/₂ mark.¹¹⁾

1415, 28. avgusta. Ker je bila po svobodnem odstopu gospoda Andreja kaplanija bolnišnice svetega Lenarta v Kranju prazna, nasvetoval in priporočal je patron imenovane kaplanije, Viljem Naimhoffer iz Radovljice, župniku kranjskemu, Kolomanu, za prazno službo častivrednega Jurija Marchburgerja.¹²⁾

1423, na sv. Andreja dan, v Ljubljani. Nekatero pritožbo in razprtije med meščani kranjskimi in njih župnikom, Kolomanom, se poravnajo. Priča Pavel Blagoviški, sodnik v Ljubljani.¹³⁾

1424, v ponedeljek pred sv. Urbanom. Kancijan Pečenko, sodnik v Kranju, in mestjani, prepustijo župniku Kolomanu »Hoffmarch«, prostor, kjer je farovž sezidal.¹⁴⁾

O naslednjem župniku, Matiji Keverju, najbrž Kovorčanu, trdi gospod pisatelj na str. 14, da je bil po spletkah vsiljen za župnika, a da se je vendar obdržal precej let v tej službi. J. Parapat ima v »Letopisu mesta kranjskega«¹⁵⁾ za

¹¹⁾ Letopis Mat. Slov., 1870, 97 in 98.

¹²⁾ Letopis Mat. Slov., 1870, 97 in 98.

¹³⁾ Letopis Mat. Slov., 1870, 99, in Archiv für Heimatskunde I., 109.

¹⁴⁾ Letopis Mat. Slov., 1870, 99 in 100.

¹⁵⁾ Letopis Mat. Slov., 1870, 99 in 100.

⁸⁾ Letopis »Mat. Slov.« 1870, 121.

⁷⁾ Izvestja, I., 11.

⁹⁾ Letopis Mat. Slov., 1870, 97 in 98.

¹⁰⁾ Letopis Mat. Slov., 1870, 97 in 98.

¹¹⁾ Letopis Mat. Slov., 1870, 97 in 98.

Nabor v Kranju za sodna okraja Kranj in Tržiš; dne 23. marca tudi potovanje v Škofjo Loko. 24., 26. in 28. marca: Nabor v Škofji Loki za sodni okraj Škofja Loka; dne 28. marca tudi potovanje v Velike Lašiče. — 29. marca: Nabor v Velikih Lašičah za sodni okraj Vel. Lašiče in potovanje v Ribnico. — 30. in 31. marca: Nabor v Ribnici za sodni okraj Ribnica; dne 31. marca tudi potovanje v Kočevje. — 1. in 2. aprila: Nabor v Kočevju za sodni okraj Kočevje. — 4. aprila: Nabor v Črnomlju za sodni okraj Črnomelj in potovanje v Metliko. — 5. aprila: Nabor v Metliki za sodni okraj Metlika in potovanje v Rudolfovo. — 6., 12. in 13. aprila: Nabor v Rudolfovem za sodni okraj Rudolfovo; dne 13. aprila tudi potovanje v Žužemperk. — 14. in 15. aprila: Nabor v Žužemperku za sodni okraj Žužemperk; dne 15. aprila tudi potovanje v Trebnje. — 16. aprila v Trebnjem za sodni okraj Trebnje. — 18. in 19. aprila: Nabor v Mokronogu za sodni okraj Mokronog; dne 19. aprila tudi potovanje v Kostanjevico. — 20. in 21. aprila: Nabor v Kostanjevici za sodni okraj Kostanjevica in dne 21. aprila tudi potovanje na Krško. — 22. in 23. aprila: Nabor na Krškem za sodni okraj Krško. — 25. apr.: Nabor v Radečah za sodni okraj Radeče in potovanje v Litijo. — 26. in 27. aprila: Nabor v Litiji za sodni okraj Litija. — 29. in 30. aprila: Nabor v Višnji Gori za sodni okraj Zatičina. — 14., 15. in 16. aprila: Nabor v Postojini za sodna okraja Postojina in Senožče. — 18. in 19. aprila: Nabor v Vipavi za sodni okraj Vipava in dne 19. aprila tudi potovanje v Ilirsko Bistrico. — 20. in 21. aprila: Nabor v Ilirski Bistrici za sodni okraj Ilirska Bistrica. — 23. aprila: Nabor v Cirknici za sodni okraj Cirknica. — 25. apr.: Nabor v Ložu za sodni okraj Lož. — 27. apr.: Nabor v Logatcu za sodni okraj Logatec. — 29. in 30. aprila: Nabor v Idriji za sodni okraj Idrija.

(Izpod Nanosa) 17. februar. Da ne bodo nazadnjaški Gorenjci preveč ponosni na kovorski most, katerega je g. poslanec Kalan tako slikovito popisal, naj naznam, da tudi zavedna in napredna Notranjska se sme ponašati z enakim, katerega znamenitosti so pa najbrže še stareje. Ta most nahaja se na okrajni cesti iz Hrenovice proti Landolu ravno pod gričem, na katerem stoji farna cerkev hrenoviška. Ako kreneš po tej cesti, prideš do potoka »Podnanašca«. Potok je navadno majhen, a naraste ob deževju, da ga odprtine pod mostom ne požirajo in preplavi okraj cesto do meter visoko. Že to je prijetnost velika, katera bi se pač lahko odpravila s tem, da bi se cesta vzdignila, pa čemu? Most je zidan in ker ni narejen na pošev proti potoku, kakor je cesta, ampak naravnost čez — ima cesta na vsakem koncu mostu precej nagel ovinek, tako da je prisiljen čez most previdno voziti, brez svarilnega napisa, kakor je na ljubljanskem mesarskem mostu, če ne mu voz zdrči v 2—3 sežnje globok jarek, ker ograja na mostu je s trto, v resnici s

leto 1434 sledečo beležko: »Povelje zoper Matijo Keuer, ki se je vrnil za župnika sv. Kancijana v Kranju«, ter pristavi, da mu o tem zanimivem povelju, katero je bil v dvorni knjižnici meniški (monaški) našel, ni nič več znano. Najbrž so Keuerja kot vsiljenca takrat odstranili ter mu še le v poznejših letih župnijo podelili. To sklepamo iz tega, ker neka listina v arhivu nemškega reda na Dunaju, 22. januarja 1438 navaja kot pričje Jerneja, župnika v Kranju.¹⁶⁾ Pač pa je Matija Keuer župnikoval v Kranju leta 1452. V sredo pred vnebohodom Kristusovim t. l. je namreč, kakor tudi g. pisatelj na str. 14. omenja, privolil bratovščini sv. Jurija v mestni cerkvi k oltarju svetega Jurija »večnega kaplana« ustanoviti, obetaje za-se in naslednike, da bode kaplanu, ki naj biva, kjer hoče zunaj farovža, prepuščal darove, ki se bodo polagali na oltar, ker je za odškodovanje prejel zemljišče na Kokrici. Pečatil je pičanski vladika, ker župnik v hipu pečata ni imel. Priče: pl. vitez Jurij Črnomaljski, oskrbnik deželnega glavarstva kranjskega, in Jurij Višnjegorski, vicedom kranjski.¹⁷⁾

¹⁶⁾ Petteneegg: Die Urkunden des D. O. Centralarchives zu Wien, I, 515.

¹⁷⁾ Letopis Mat. Slov., 1870, 101.

trto zvezana. Kar je bil l. 1895 tudi ta most velikonočni potres prerešetal — obzidje mostu vedno bolj odjenjuje. Dva kantona (odrivča) ob mostu sta že zlezla v zemljo, zraven je pa še luknja, v kateri je še za dva prostora, škarpa razpokana, na oboku mosta je razpoka morebiti 3—4 metre dolga, 10 cm široka, ena stran mostu visi že precej. To znamenitost je ogledala že meseca maja 1897 komisija, obstoječa iz c. kr. inženirja in zastopnika županije hrenoviške in cestnega odbora senožškega. Sklenjeno je baje bilo, da se mora most temeljito popraviti. A pri tem sklepu je ostalo. »Bog je visoko in car je daleč« pravi ruski mužik in teh misli je tudi naš cestni odbor. Naj komisije sklepajo kar hočejo — cestni odbor se ne zmeni za to. Čez ta most vozi se veliko sena in lesa, po 50—80 centov težki vozovi se peljejo čez ta most, prebivalci šestih vasij z nad 1000 prebivalci hodijo čez ta most k službi božji, otroci v šolo, a živa duša se ne zmeni za to, da bi se ta most popravil. Sl. c. kr. okrajno glavarstvo meni, da je svojo dolžnost s tem storilo, da je naročilo most le pregledati, in most landolski ostane znamenitost, kakor Postojnska jama in Jamski grad. Če se podere, kaj za to, saj se bo k večjemu kak Landolec ali pa Podgorec ponesrečil. Vabim vsacega, naj si ta zanimivi most pride ogledat — preden graja mostove v domačem kraju. Da je okr. cesta od Senožč do vrh Gabrka res nepotrebna, se razvidi lahko, ker le par sežnjev proč od okrajne ceste pride državna cesta.

(Le noter, le noter! — Unfehlbar!) Če katera hoče, da ne bo več »stara devica«, »nevedna kuharica« ali »slavnoznanca hišnica«, naj se oglasi v vredništvu »Slov. Naroda«. Podkrižala bo samo neko pòlo, »zaupnico Zoli« — in hokus pokus, v hipu boš — »odlična gospica ali dama«!

(Veronauk za višjo realke v Celovcu zopet — odklonjen.) Iz Celovca, dne 17. febr. Naša koroška deželica torej ohrani še nadalje častni naslov pravega liberalnega »Musterlanda« v nemško-nacionalni halji! Edini v širni Avstriji je naš deželni zbor, ki dosledno odklanja predlog, naj se na višji realki uvede veronauk, da po dr. Steinwenderu očitata je danes nemško-nacionalna večina vladi kratkomalo brezobzirnost, da cenjene gospode nacionalce še nadleguje z ovim predlogom! In dr. Prettner je brez ovinkov pripoznal: da nacionalci odklanjajo veronauk edino le iz tega uzroka, ker ga ne marajo in ne potrebujejo! V sovraštvu zoper veronauk sta se znašla voditelj nekdanje liberalne stranke na Koroškem, stari dr. Luggin in vodja mladih nacionalcev dr. Steinwender. Njima sta se še pridružila knez Rosenberg (!) in Ehrenwerth, manjkalo pa tudi ni ropotača in blebotača Plavec-a. — Branili so veronauk mil. g. knezoškof, ki so dvakrat krepko posegli v debato, in poslanci Janez Huber, Grafenauer in Einspieler. Knezoškof so nasproti odsekovemu predlogu stavili samostojen predlog, naj se upelje veronauk. A proti je glasovalo 25 poslancev, za nj le 8, namreč naši: Einspieler, Grafenauer, Huber, Muri in knezoškof, ter nacionalca Černik in Hönlinger iz labudske doline ter luteranec Kotz. — Pokopan je torej zopet prepotrebni predlog, razkrinkana je pa tudi nemško-nacionalna stranka, ki se pred volilec toliko ponaša se svojim — krščanstvom! Da bi jih le tudi ljudstvo spoznalo! —rn.—

(Koroške novice) Velikega romanja v sveto deželo o veliki noči udeležé se s Koroškega sledeči gg. duhovniki: dekan in prošt Plešucnik v Beljaku, prošt Joas v Krajgu, dekan Guggenberger v Špitalu, profesor veronauka Koch v Beljaku, župnik Payer na Grobniškem polju. — Celovško mesto je kupilo dvoje velikih zemljišč med južnim in državnim kolodvorom za 67 tisoč gold. Postaviti hočejo tam mestno klavnico in živinsko sejmišče. — Celovski mestni zbor bode vprašal ljubljanskega, kako se je tam obnesla električna razsvetljava. Torej morajo gospodje na celovškem rotovžu sami pripoznavati, da so nam Ljubljancje vendarle v marsičem naprej. Klavnica, električna razsvetljava itd. so za to dobri dokazi!

(Istrske stvari.) Iz Istre se nam poroča: Dne 17. t. m. je nastopil v Kastvu novi župnik dekan velečastiti gospod M. Laginja, prej župnik v Verprincu. Verni narod ga je z odkritosrčno radostjo

in z otroško udanostjo sprejel v svoji sredi, zagotavljajoč duševnega svojega voditelja ljubezni in pokorščine. V istem Kastvu pa so zapodili takorekoč iz mesta nekega narodnega izdajalca po imenu Cupkoviča, ki je prodajal ondi sifon. Mestno redarstvo ga je spremilo iz mesta. Istrski Slovani postopajo v tem obziru nekako klin s klinom nasproti svojim izdajalcem in sovražnikom. — V Dobrinju, na otoku Krk je te dni umrl vrli rodoljub hrvatski Ivan Pavičič, star 78 let. Pokojnik je iskreno ljubil svoj rod in storil zanj mnogo dobrega. — Italijanaši prav pridno prirejajo po nekaterih krajih Istre svoje »Legine« zabave, vse seveda pod krinko italijanskega rodoljubja, v resnici pa z namenom poitalijančevanja. A tudi dična družba sv. Cirila in Metoda ne počiva in neštevilni so pojavi njenega uspevanja med zavedajočimi se istrskimi Slovani. V puljski zbornici je zavladal elizijski mir, odkar so zapustili to — blaznico naši poslanci. Bolniki na galerijah in v dvorani so se nekam pomirili, jelo se jim je celo zevati od dolgočasja, ker njihova umazana usta nimajo več svojega primernege opravila — z eno besedo: lotil se jih je nekak »politični maček« ali nekaj tacega. Zadnji hip so se še izbruhali in — izpljuvali, ko so spremljali slovanske zastopnike čez prag zbornice. Nastopilo bode zdaj ono dolgočasje, kakoršno vlada že v tržaški zbornici, kjer se Lah niti več redno ne udeležujejo sej. V Pulju pa odhajajo zastopniki puljski »haute voile« z žalostnimi obrazi iz galerij. Kakor se kaže, pa utegne stvar polagoma dobiti vendarle drugo lice in to se že napoveduje v namestnikovem naročilu, da se seje pretrgajo. Govore, da bode bodoča seja že v petek, gotovega pa le ni nič. V zadnji hip so Lah še prav pridno metali predloge in interpelacije Slovanov v kot, zdaj pa skoro ne bode kaj opravila. Tak je položaj sedaj, morda se v kratkem izpremeni, morda ne baš neugodno za nas »istrsko rajo«.

(Dijaške demonstracije v Rimu) Nekaj katoliških visokošolcev se je udeležilo z dijaškimi znaki jubilejne papeževe maše. To je rimsko univerzo »Sapienza« silno razburilo. Kakih tisoč visokošolcev in dijakov se je zbralo z dvema zastavama pred spomenikom Giordana Bruna. Po ulicah so kričali: »Proč s papežem! proč z duhovniki in klerikalci!« Ob spomeniku je imel visokošolec Frago govor, ki je v njem primerjal Kristusa z Brunom in dejal, da mu je ljubši Giordano Bruno. Končal pa je s klicem: Živi Zola! »Živel Zola!« zavpila je druhal, smrt Leonu XIII. !« Na univerzi so izobesili z dovoljenjem rektorja Menuccija črno zastavo; potem so hoteli udreti v sobano, kjer se zbirajo katoliški visokošolci, a ko se jim ni posrečilo, šli so proč, pojoč: Miserere. Urednikom listov »Popolo Romano« in pa »La Vera Roma«, ki sta branila svobodo katoliških visokošolcev, so pobili okna. V Rimu so tudi liberalci v zbornici obžalovali tako ravnanje, »Slovenski Narod« v Ljubljani pa s svetim navdušenjem pripoveduje o teh »protipapežkih demonstracijah v Rimu«.

(Lakota na Irskem.) Preteklo jesen so že poročali časniki, da preti nesrečnim Ircem strašna lakota. Njih jedini pridelek je krompir; ako tega ni, je vselej v deželi glad. Minulo poletje pa je bilo na Irskem tako neugodno, da je ves krompir segnil. Žalostna so poročila časnikov o lakoti na Irskem. Katoliški škof dr. Lyster piše v nekem pismu do duhovnika v Manchesteru: »Lakota z vsemi svojimi posledicami je pritisnila zopet na velik del našega ljudstva. Krompirja preteklo jesen ni bilo skoro čisto nič; v tistih vrečah, ki so jih pridelali in spravili v kleti, ni zdrav krompir, ampak črn, gnil. In razun krompirja ne pridela Irec ničesar. Sicer je naša uboga dežela navajena stradati in od časa do časa se je vedno ponavljala lakota, toda take bede kakor letos ljudje ne pomnijo in se tudi ne dá popisati. Ljudstvo, ki je vajeno toliko trpeti in sploh nobene dobrote ne pozná na svetu, je sedaj čisto pobito, potrto, obupano. — Kamor stopim, povsod blede, upadli obrazi, oči vderte, črno obrobline; glasovi slabi, tožeči, skoraj kakor jokajočih otrok. Velikrat sem se moral obrtniti v stran, da sem skrtil solze. — Obiskujem družine po hišah. Marsikam sem prišel ravno opoldne. Kdo se ne bi zjokal? Okrog mize sedi vsa družina, in na mizi majhen, majhen lonček, in v njem nekaj drobnega, sprijenega krompirja. In to je jedina jed za cel dan, zjutraj nič, zvečer nič. Ravno toliko je, da nesrečna

družina ne umrje od lakote. Koliko ljudij pa niti tega nima in ki res v pravem pomenu besede umrjo od lakote. Star duhovnik, najstarejši v moji škofiji, ki deluje že 55 let v dušnem pastirstvu, sicer vé, kako je bilo l. 1847 ob oni strašni lakoti, toda zatrjuje mi, da je beda sedaj še večja. Na Angleškem se prirejajo zbirke za uboge Irce. Katoliški listi prosijo pomoči. Toda angleška vlada — se ne gane!

(Tiskarski škratelj,) ki sem ter tja prav rad skače po predalih in tiskarskih strojih, si je drznil včeraj pri našem listu napraviti večji korak, kajti skakal je kar iz jedne kronovine v drugo. V brzojavki iz Zadra je naredil iz Hrvatske Koroško in iz Slavonije Slovenijo. Cenjeni čitatelji naj mu blagovolijo odpustiti to hudomušnost.

(Sejmi po Slovenskem od 21. do 26. febr.) Na Kranjskem: 21. v Zgor. Tuhinju, Lašičah, Radohovi vasi in Vipavi; 24. v Bučki, Moravčah, Zubni in Cirknici; 25. v Vel. Cirkniku in Cirkniku (Treb. kant.). — Na slov. Štajerskem: 21. pri sv. Filipu v Selah, Braslovčah; 24. v Arnužu, Bistrici, Rogatcu, Vildonu in na Laskem. — Na Koroškem: 21. v Kutarčah; 23. v Oberdrauburgu; 24. v Zgor. Belu; 25. v Tribingu; 26. v Oberdrauburgu. — Na Primorskem: 24. v Stijaku, Cerknah in Gorici; 26. v Cevdatu in v Divači.

Društva.

(»Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov« v Ljubljani) priredi na pustno nedeljo, dne 20. febr. 1898, ob 6. uri zvečer v svojem domu, Komenskega ulice št. 10, pustno veselico. Vspored: 1. Sachs: »Živa bréža«, humorističen zbor s baritonom in prvim tenorjem. 2. C. Hennig: »Zabja kantata« komični zbor s spremljevanjem klavirja. 3. Al. Sachs: »Pastir«, zbor s prvim tenorjem. 4. Otto Teich: »Zavber Francé«, humoristični samospjev s spremljevanjem klavirja, poje g. J. Ložar. 5. M. Peuschel: »Potujoča koncertna kapela«, humoristični peterospjev s spremljevanjem klavirja. 6. »Občinski tepček«. Burka s petjem v treh dejanjih, poslovenil preč. g. dr. Iv. Krek. 7. Prosta zabava. — Vstopnina 30 kr., člani »Katoliškega društva rokod. pomočnikov« so vstopnine prosti.

(Pevsko društvo »Ljubljana« priredi svojim članom in prijateljem društva zabavni večer s plesom pustni terek v gostilniških prostorih g. Frana Rozmana pri Virantu« na Sv. Jakoba Trgu. Začetek ob 7. uri zvečer.

(Celjsko pevsko društvo) priredi na pustni terek dne 22. svečana t. l. v veliki dvorani »Narodnega doma« v Celji pevsko zabavni večer s plesom. Vstopnina za osebo 30 kr., za rodbino 80 kr. Vabila za ta večer so se uže razposlala ter se prosijo vsi p. n. rodoljubi ki bi po neljubi pomoti ne bili povabila prejeli, da se oglasijo pri odboru pevskega društva.

(Posojilnica v Zatičini) registrovana druga z neomejeno zavezo ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 20. svečana t. l. ob 3. uri popoldne. Ako bi ne bil sklepčen, bo drugi občni zbor pol ure pozneje, kateri sme brezpogojno sklepati.

(Hranilnica in posojilnica v Gorjah.) registrovana zadruga z neomejeno zavezo. Računski sklep za III. upravno leto 1897. Poročilo: Posojilnica je deležna vseh postavnih olajšav ter je član »Zveze kranjskih posojilnic v Ljubljani«. Pristopilo je 49 zadružnikov, izstopilo 11 zadružnikov in šteje z lanskimi torej 181 članov. Prometa: sprejemkov: 46.421 gld. 30½ kr., izdatkov 46.218 gld. 68 kr., skupaj 92.640 gld. 7½ kr. Hranilnih vlog se je vložilo 30.563 gld. 97 kr., vzdignilo se je 17.207 gld. 46 kr. Stanje s prejšnjimi vlogami 55.174 gld. 13 kr. Obrestij je naraslo 1867 gld. 15 kr., ki so se pripisale h glavnici in je torej koncem leta hranilnih vlog 57.041 gld. 28 kr. Vloge se obrestujejo po 4 odstotki in se sprejemajo od vsakoga, če tudi ni ud posojilnice. Posojil se je dalo 24.077 gld. 56 kr., vrnilo se je 5213 gld. 90½ kr. Stanje s prejšnjimi 52.762 gld. 72½ kr. Čistega dobička je 292 gld. 6 kr., ki so dene v rezervni zaklad. Rezervni zaklad znaša 470 gld. 73 kr.

Narodno gospodarstvo.

Belokranjska železnica.

(Govoril poslanec Schweiger v dež. zboru dne 17. t. m.)

Visoki deželni zbor! Gospod poročevalec Jelovšek je v svojem poročilu povedal, da med najrevnejše kraje naše dežele se šteje Bela Krajina in da metliški okraj ima okrajnih cest 85 km., deželnih pa le 2 km.

Visoka zbornica je že večkrat pokazala svojo naklonjenost Beli Krajini. Še v letošnjem zase-

danju bode se razpravljalo o prošnji metliškega cestnega odbora, da se nekaj okrajne ceste postavi v kategorijo deželnih cest, in gospodje bodo imeli ugodno priliko tudi tedaj na pomoč prihiteti metliškem okraju.

Zadnjih pet germ. št. letnega poročila »Občila«, govori o železnicah. Iščem in iščem, pa zastonj, nikjer ne najdem črkice o belokranjski železnici. O belokranjski železnici se govori že 30 let, to dete je bilo že zdavno krščeno, dobilo je dete ime: »belokranjska železnica«; željno pričakovanega poroda pa le ni.

Gospoda moja! V duhu si mislim vso kranjsko deželo pred seboj. Iz Ljubljane drdra vsak dan večkrat železnica mimo Škofje Loke, Kranja, Radovljice v gorenjsko dolino do deželne meje. Kakor vse kaže, bo železnica imela svojo pot mimo kinča in raja kranjske dežele v divni Bohinj. Kamnik ima svojo železno cesto v Ljubljano in Vrhnika se veseli, da se bo že letos vozila po svoji železnici. Notranjci se vozijo po železnici in pri Šentpetru jih pelje eno krilo v Trst, drugo v Reko. Okraji Velike Lašče, Ribnica, Kočevje imajo svojo železnico in lepa šentruperska dolina dobi najbrž v kratkem železnico. In peljem se iz deželne stolnice v stolnico dolensko mimo Višnje Gore, Trebnja, mi je na razpolaganje dolenska železnica. Ko pa pridem na vrh Gorijancev in gledam po Beli Krajini, zastonj išče moje oko železniškega voza, kajti ta pokrajina še ni toliko srečna, da bi tudi ona imela svojo železnico.

Bela Krajina je po svoji natorni topli legi jako ugodna za sadjerejo in zlasti še za vinorejo.

Bela Krajina je včasih zalagala velik del kranjske dežele z vinom. Spominjam se onih blagih časov, ko so k nam po vino hodili trgovci iz Kamnika, Kranjske Gore, Radovljice, Cirknice, Logatca, iz Ljubljane. In ko zdaj včasih med zasedanjem obiščem tu ali tam kakega znanca, tedaj mi naročajo, delajte Beli Kranjci, trudite se, da Vaši vinogradi zopet rode, ob enem pa glejte, da kmalu dobite železnico in kakor nekdanj bomo zopet k Vam hodili po Vašo zlato vinsko kapljico.

Gospoda moja! Deželni poslanec svetnik g. Višnikar je svoje dni govoril za belokranjsko železnico in omenjal, da so Belokranjci več ali manj navezani tudi na Karlovec. Da, gospoda moja, priznam, da gravitiram na Karlovec in to zavoljo tamošnjih velikih živinskih in žitnih trgov. Zatoraj jaz mislim, da se Novo Mesto povzdigni, naj se mu gre na roke, da se tam razvije živinska in žitna trgovina, nas Bele Kranjce pa zvežite po železnici z Novim Mestom in nas tako navežete na mater Kranjsko.

Visoka zbornica! Vse tako kaže, da v nedolgem času dobimo železnico, katera bo vezala Karlovec z Metliko in kolodvor bode tik Kolpe poleg metliškega mosta. In hrvatska vlada pridno popravlja, oziroma dela nove ceste, katere naj bodo dovožne ceste na kolodvor. Vendar bi ne bilo prav, ko bi nas Hrvatska prehitela, toraj podaljšajte novo dolensko železnico v Belo Krajino.

Poslanec g. grof Barbo nam je prav topla priporočal deželno skladišče v Ljubljani. Naravnost povem, da se mi Beli Kranjci za tako skladišče prav nič ne ogrevamo. Jaz bivam v znožju Gorijancev in rabim štiri ure do novomeškega kolodvora in to z lahkim vozičkom. Gotovo se bo vsak Beli Kranjec dobro premislil, predno bo s težkim vozom šel v Novo Mesto na kolodvor, da bo od tu po železnici svoje vino, žito ali druge pridelke poslal v deželno skladišče. Poleg tega je pa naše vino na tako dobrem glasu, da ga ne bo treba pošiljati v Ljubljano v skladišče. Zveze nam je treba, zveze čez Gorjance, železnice nam dajte, in vinski trgovci bodo radi zopet prihajali na Belokranjsko po vino.

Sklepam s tem: Zginila je belokranjska železnica iz letnega poročila deželnega odbora, nikdar pa ne bode zginila iz srčnih želja belokranjskega ljudstva. Želim in prosim, da belokranjska železnica ne zgine iz misli in trudoljubne skrbi tistih gospodov, kateri so v tej stvari odločevalni faktorji.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: Neimenovan ob poroki učitelja g. Lovr. Perko 5 gl. — Gosp. duhovni svetnik Anton Golobič, župnik v Cerkljah, 5 gld. — Gosp. Fr. Zavrčni iz Dražgoš, 1 gld. 50 kr. (s krono za Detinstvo). — G. Ant.

Verbajs, župnik v Kamni Gorici, 2 gld. — Gosp. Jakob Pavlovčič, župni upravitelj v Suhorju, 3 gld.

Za gimnazijsko kapelo v Kranju: Gosp. Alojzij Kummer, vpokojeni župnik v Stari Loki, 2 gl. — Neimenovana dobrotnica iz Kranja 10 gld. — Neimenovana dobrotnica z Gorenjskega vnovič 1 gld. 60 kr. — G. Janez Debeljak, župnik Pred Dvorom, 5 gld. — Neimenovan gospod svetnega stanu 50 gld. — Slovensko katoliško politično društvo za radovljiški okraj 10 gl. — Vsem obilo plačaj mili Bog.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 19. februarija. Ministerski predsednik baron Gautsch se je odpeljal v Budimpešto, kjer sedaj cesar biva, da si izprosi potrebnih pooblastil za sklicanje državnega zbora. Zaradi spora o adresi mej Čehi in Nemci v Pragi je namreč zopet negotovo, da bo državni zbor sklican za 10. marca.

Dunaj, 19. febr. Zunanji minister grof Goluhovski se je podal včeraj popoldne v spremstvu treh višjih uradnikov v Budimpešto, kjer ostane nekaj dnij. — Kakor znano, biva cesar sedaj v Budimpešti. V Budimpešto se je podal tudi papežev nuncij Taliani.

Palj, 19. febr. V odsotnosti poslancev manjšine je posl. Constantini poročal o predlogu posl. dr. Trinajstiča, naj deželni zbor isterski povodom bisernice papeževe čestita Leonu XIII. Pri tem je Constantini surovo napadal slovansko duhovščino v Istri. Zbornica je na to hotela popraviti blamažo pred svetom, ker ni takoj pri prvi obravnavi sprejela predloga, ter sklenila papežu čestitati povodom 60letnice mašništva.

Praga, 19. febr. Posl. Lippert je v deželnem zboru nujno predlagal, naj se v proslavo petdesetletnega jubileja cesarjevega odpošlje k cesarju ob primerni priliki deputacija deželnega zbora.

Praga, 19. febr. Mladočeški klub je odposlal dr. Engelnja k deželnemu maršalu z zahtevo, da se v ponedeljek prične adresna razprava. Knez Lobkovic je odgovoril, da pride adresa še v tem zasedanju na vrsto. — Nemci bodo ob tej priliki s protestom zapustili zbornico.

Brno, 19. februarija. Deželni zbor je s slava- in hoch-klici zaključil zasedanje.

Gradeo, 19. febr. Poslanec Karlon se je povrnil iz Karlovih varov v Gradeo. Zdravje je boljše, vendar mu treba še počitka.

Bohum, 19. februarija. Do 6. ure zvečer so privedli na svitlo 116 trupel ponesrečenih delavcev. Dva se nahajata še v rovu, pet do sedem se jih še pogreša.

Petrograd, 19. februarija. Carinja je obolela za ošpicami. Bolezen ni nevarna.

Pariz, 19. febr. Pri predsedniku Faure se je vršil ministerski svet. Razgovor je bil o izjavi generala Pellieux pred porotnim sodiščem v Zolini aferi ter o sedanjem položaju. Posvetovanje je trajalo dalje časa. — Sklepi so tajni.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Padavina v 24. urah v milim.
18	9. zvečer	726,5	1,9	sr. szah.	del. jasno	
19	7. jutraj	726,1	-1,1	brezv.	sneg	2,7
	2. popol.	727,5	2,8	sl. vzvzh.	del. jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 0,8°, za 0,7° nad normalom.

Eksekutivne dražbe.

Mihaela Zemljana iz Bevskega nepremak. posestvo (450 gld.), terjatev 10 gld., dne 22. februarija in 22. marca v Litiji.

Jernej Tomšiča iz Bač posestvo (1712 gld.) dne 25. febr. in 28. marca v Ilir. Bistrici.

Jožefa Jančarja iz Železnikov nepremakljivo posestvo (1425 gld.), terjatev 150 gld. in 654 gld. 3 kr., dne 23. febr. in 23. marca v Ljubljani.

Antona Kirna iz Čelj zemljišča (2705 gld.) dne 25. febr. in 28. marca v Ilir. Bistrici.

Frana Laha zemljišče v Gradisci (1225 gld.) dne 28. febr. in 30. marca v Ložu.

Mihaela Habjana iz Malega Vrha neprem. posestvo (5971 gld.), terjatev 400 gld., dne 26. febr. 26. marca v Ljubljani.

128 1-1

Tužnega srca javljamo podpisani prežalostno vest, da je po nezasedljivem božjem sklepu naš preljubi sin, oziroma brat, gospod

Anton Vojska

doktorand zdravilstva na vseučilišču v Gradcu

dné 17. svečana ob 9. uri zjutraj po kratki a jako mučni vratni bolezni, na kirurški kliniki v Gradcu, previden s sv. zakramenti, v 28. letu svoje starosti verno in udano v Gospodu zaspal.

Mrtvi ostanki milega pokojnika prepeljali se bodo v predrago mu slovensko domovino, v njegovo rojstno mesto Rudolfovo, ter se v ponedeljek, dné 21. t. m., ob 1/2 na 6. uro popoldne prenesli iz lastnega doma Šolska ulica št. 61 na pokopališče k večnemu počitku.

Svete zaдушne maše služile se bodo v kapiteljski župni cerkvi in v frančiškanski cerkvi.

Blagega pokojnika priporočamo v pobožen spomin in molitev.

Rudolfovo, dné 18. svečana 1898.

Dr. Andrej Vojska, c. kr. sod. nadsvétnik v p. o. c. e. — Berta Vojska roj. Skrem, mati. — Vladimir Vojska, c. kr. poštni vežbenik ter c. in kr. vojaški akcesist v r., brat.

Prosi se tihega sožalja.

Zahvala.

130 1-1

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja in sožalja ob bolezni, smrti in pogrebu najine ljubljene soproge, oziroma preblage, nepozabne mamice in dobrotnice, gospe

Josipine Zdešar

izrekava vsem udeležencem, prijateljem in znancem za mnogoštevilno spremstvo predrage, toli ljubljene ranjce k zadnjemu počitku in za krasne poklonjene vence svojo najiskrenejšo zahvalo. Posebna zahvala blagi gospej Jesenko-vi za mnogokratni obisk med dolgotrajno boleznijo in njeno tolažbo ob smrtni uri. Najudanejša zahvala pred. gg. duhovnikom za spremstvo in tolažilno petje. Iskreno zahvalo izrekamo slav. gasilnemu društvu Vič-Glince za časten spreved, kakor tudi slavnemu pevskemu zboru viško-glinške čitalnice za krasno petje pri mrtvaškem odru, skratka vsem skupaj najprisrčnejša in najiskrenejša zahvala. Bog plačaj!

Na Glincah, dné 15. februarija 1898.

Lorenc Zdešar,
soprog.

Pavla Zdešar,
hči.

Trgovskega učenca

ki je dovršil vsaj drugi gimnazijski razred ali realko, in je zdrave čvrste narave, sprejemem takoj v svojo prodajalnico z mešaním blagom pod ugodnimi pogoji. — Pismene ponudbe naj se naravnost meni dološljejo.

Franco Ksav. Goli,
trgovec v Idriji.

127 3-2

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da odpotujem za 6 tednov v krojaški kurz na Dunaj vsled ministerske odredbe. Za moje odsotnosti nadomestoval me bode g. Videmšek. Prosim uljudno istemu ravno tako naklonjenost izkazovati, kakor se je meni, za kar se tem potom pristrčno zahvaljujem proseč nadaljnih naročil.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Krapeš,

118 3-1

krojaški mojster v Vipavi.

Slavnemu p. n. občinstvu in prečast. duhovščini uljudno naznanjam, da izvršujem

ključavničarski obrt

ter se priporočam za vsa v to stroko spadajoča dela, osobito pa za napravo

štedilnih ognjišč, ograj itd.

po kolikor le mogoče najnižjih cenah.

Ako kdo cenjenih naročnikov ne more priti osebno k meni, blagovoli mi poslati dopisnico in pridem takoj sam k njemu.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Janez Smolè,

ključavničar.

(61) 10-6

Opekarska cesta št. 11 v Ljubljani.

Alojzij Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovij

v Ljubljani, Opekarska cesta 61

preje Igriške ulice 15 7

priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprostejših do najfinjših, raznobarvne: rujave, zelene, bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jamči leto dnij. Cene so najnižje.

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisani usoja si Vašemu blagorodju uljudno naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želodec (Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvrstnim uspehom proti želodčnemu in kataru v črevesih, isto-tako tudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Gradec, dné 2. februarija 1897.

Provincijal

brat Emanuel Leitner,
nadzdravnik.

232 100-95

Takoj se prodaja dvonadstropna hiša

v Ljubljani, Hrenove ulice št. 3

z vrtom vred.

Hiša ima vhod z dveh ulic.

Več je izvedeti v hiši sami. 126 3-1

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko.

MATTONIJEVE GISSHÜBLER

najčistije lužne
KISELINE

kot zdravilni vrecel že stoletja znana v vseh boleznih sapnih in prebavnih organov, pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna za otroke, prebolele in mej noseč (l.) nostjo. 1-8

Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specializiranih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Alojzij Pogačnik

Anica Pogačnik rojena Peterlin

poročena.

Ljubljana,

Ribnica,

dné 14. svečana 1897.

131

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in poštено po najnižji ceni bandera in vsa druga obleka.

Prečastite gospe prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdo ter ne uvažujejo tujih tvrdo, družev in potujočih agentov.

Zagotavljate hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 81 52-4

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Naznanilo in priporočilo.

Naznanjam častiti duhovščini, slavnemu občinstvu in sploh svojim cenjenim in spoštovanim gostom, da sem se

➡ preselil ➡

iz restavracije pri „Zlati ribi“ v Ribjih ulicah

v gostilni dvor „Virant“, sv. Jakoba trg št. 2.

Vsem svojim častitim gostom se zahvaljujem za obilno skazano mi naklonjenost v prejšnjih prostorih ter se nadalje priporočam za mnogobrojni obisk.

Skušal bodem svoje častite goste zadovoljiti s pristnim dolenjskim in bizeljskim vinom, z izbornim Kozlerjevo-carskim pivom ter s prav ukusno prirejenimi gorkimi in mrzlimi jedili.

➡ Priporočam posebno prenovljene in snažne spalne sobe. ➡

Istotam sprejmo se tudi gospodičine in dekleta v poduk za kuho.

Z odličnim spoštovanjem

France Rozman.

129 3-1

Otvoritev gostilne.

Zahvaljujoč se za dosedanje zaupanje naznanjava svojim č. gostom in slavnemu občinstvu sploh, da sva se s svojo gostilno preselila

**na Turjaški trg št. 1
v novo hišo „Katoliške družbe“.**

Točiva izvrstna ter pristna **dolenjska, štajarska in istrijska vina**, pa znano **Kozlerjevo cesarsko pivo**. Vsakeas postreževa z okusnimi, gorkimi in mrazili jedmi.

Na razpolago imava tudi snažno uravnane **sobe za prenočevanje**.

V mnogoštevilnem obisku se priporočava

784 24-14

Andrej in Ana Zalar.

Na prodaj je ali v najem odda se
v **Šmartnem pri Litiji**

z dobro poslujočo gostilno, žganjetočem in prenočevališčem za tužce. V hiši nahajala se je tudi čez 30 let trgovina z mešanim blagom. Najemnik ali kupec bi imel tudi priliko prevzeti **jedino prodajo usnja** pod jako ugodnimi pogoji. 123 2
Več pové **Fr. Čuden**, urar v Ljubljani.

Službo občinskega tajnika

razpisuje

županstvo v **Št. Petru na Notranjskem**.

Letna plača znaša s prostim stanovanjem 360 gld., katera se že sedaj lahko zviša na 460 gld. za tajniško pomoč pri hranilnici. Tudi je še vedno kaj postranskih zaslužkov.

Službo je nastopiti s **1. marcem t. l.** Prosilci (postavne starosti ali tudi oženjeni imajo prednost) naj svoje prošnje pošljejo **do 25. svečana** na župana

114 3-3

Matija Penko,
Gradec I.

V **Št. Petru**, dné 12. februarija 1898.

**Novo ustanovljena in novourejena domača
stavbinska in umetna steklarija**

tvrdke 503 23

Avg. Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta 9, poleg „Figovec“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat vdelenih s katedralnim steklom ali s svincem obrobjenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

vse strokovnjaško dobro, zajamčeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najpreprostejšega do najčinejšega dela. — Ob enem opozarja na lepo svojo zalogo vsakovrstnega

steklarskega blaga

kot so: porcelanasti predmeti, zrcala, steklo v ploščah, svetiljke, podobice, okvirji za podobice itd. Prevzema vsa

stavbinska steklarska dela

in popravila po najnižji ceni.

Vse stroje za poljedelstvo!

Vnoviž znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. **Sušilnice za sadje in zelenjavo**. — **Škropilnice** proti peronosperi, zboljšani sestav Vermolero. — **Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje** različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlične [vodovodne] preše). — **Slamorezalnice**, katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — **Stiskalnice za seno in slamo**, ter vse potrebne, vsakovrstne **poljedelske stroje** prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju,
II, Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!
Zastopniki se iščejo. 66 20-2

sidro

Liniment. Capsici compos.

231 8 iz lekarn **Richter-jeve** v Pragi
priznato izvrstno bolečine olajšujoče **mazilo** je dobilo posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh **priljubljeno domače zdravilo** kar kratko kot 707 39-20

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot pristne.

Richter-jeva lekarna
pri zlatem levu v Pragi.

884 12-2

Ferdinand Prinoth,

St. Ulrich, Gröden, Tirolsko,
zavod za cerkveno kiparstvo iz lesa,
se priporoča preč. duhovščini za napravo
podob svetnikov, Kristusa na križu, vzbuknjenih križevih potov, altarjev, božjih grobov itd. najčinejšega dela.

Kipi svetnikov iz lesa, v oljnatih barvah, z zlatimi robovi v velikosti 80 100 120 140 160 180 200 cm
stanejo gld. 22 33 48 65 82 107 140

Obširni ceniki zastoj in franko.

Naznanilo.

Opirajte se na priporočilo v „Skofijskem Listu“
II. šte. t. l. ponudimo **letošnje** 663 14

izvrstno vino,

vsem prečast. gg. cerkvenim predstojnikom, pa tudi drugim duhovnikom in kupecem po sledečih cenah:

1. **Mašno vino** hktl. od gld 25 do 28
2. **Navadno namizno vino**,
tudi zajamčene pristnosti 22 . 24

Večjim odjemalcem bodisi mašnih ali drugih vin cene po dogovoru.

Zadruza postreže tudi s **finimi dezertnimi in buteljskimi vini**.

Najmanjša kvantiteta pod 1, 2, je 56 litrov.
— Cene veljajo loco Postojna do preklica.

Registr. vipavska vinarska zadruga.

IVAN KREGAR

izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode
v Ljubljani, Poljanska cesta 8,
poleg Alojzijevišča

priporoča se prečast. duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom v najnatančnejše **izdelovanje**

*monštranc, ciborijev, ke-
lihov, tabernakljev,
svečnikov, lestencev,
križev itd.* 764 16

iz najboljših kovine po poljubnem slogu in po nizki ceni.

HERBABNY-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup.

Ta 28 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, razstopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. 725 20-9

Cena steklenice je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva **Herbabny-jev apneno-železni sirup**. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo **uradno registrov. varstveno znamko**, na katero znamenja naj se blagovoli paziti.

239 4 **Osrednje skladišče:**
Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII, 1, Kaiserstrasse 73 in 75.
V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v kronovinah.

Domača umetnost!

Podobarski in pozlatarski
ateljé

Andrej Rovšek

v Ljubljani, Kolodvorske
ulice 32-34

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila na izdelovanje

oltarjev

iz lesa v poljubnem slogu,
kipov
in
svetniških soh
iz gipsa, kamna, lesenih itd.

Oltarne skupine

iz različnega materiala.

Blagorodnemu gospodu Andreju Rovšek-u,
podobarju in pozlatarju
v Ljubljani.

Altar, ki ste ga naredili za podružno cerkev v Lučih, župnije žalinske, je prav lepo in trpežno delo, katero dela svojemu mojstru vso čast. Altar ne naredi samo v obče na gledalca prav prijetnega utisa, ampak so tudi posamezni deli pravilno, natančno in trpežno izdelani.

Zalina, dné 1. avgusta 1897.
505 62-90 **Josip Novak**, župnik.

Delavnica kleparskih, ključarskih,

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano
izdeluje ter ima v zalogi

cerkvene svetilnice ali stalnice

dve po 793 14

iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22, 24, 28, 32 gld., iz topaka 49, 50 gld.,

obhajilne svetilnice

iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8, 10 gld.

pušice z zvončki

za pobiranje miloščne, iz kositarja po 1.50 gld., iz medenine 5 gld.

štedilna železna ognjišča

vsa železna in tudi razna za vzdati.

!! Pokrivanje zvonikov !!

Barva ne zvonikov

napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov.

Razne želez. ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd.

kovino-tiskarskih, stavbenih in galanterijskih del.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice,
 registrovana zadruga z neomejeno zavezo,
 v Ljubljani, na Marije Terezije cesti števil. 1 (v Knezovi hiši)
 obrestuje hranilne vloge po **4 $\frac{1}{2}$** odstotka
 brez odbitka rentnega davka, kojega zadruga sama za vložnike
 plačuje, na kar se občinstvo opozarja.
 Uradne ure vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

J. Szpetkowski,
zavod za cerkveno umetnost,
 v Poznanju (Posen), Berlinerstrasse 16,
 priporoča svojo veliko zbirko (23 različnih vrst) prelepih križevih
 potov v visokodržni rezbi (reliéf) iz mozaik-tvarine, tudi kipe svet-
 nikov, božje grobe itd.
 Cenki in načrti zastoni in franko. 116 10-2
 Posamezne postaje križevih potov pošilja tudi na ogled.

Dobiva se povsod. C 745 386-14

Sarg's Kalodont

Naibolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob.

J. Pserhofer-jeva 117 6-1
 lekarna „pri zlatem državnem jabolku“
 Dunaj, I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

staroznana, lahko čisteče, po mnogih zdravnikih občinstvu priporočeno domače zdra-
 vilo. Te kroglice so iste, ki so že desetletja znane med občinstvom pod imenom **J. Pser-
 hoforjeve kri čistilne kroglice**, in se jedino prave proizvajajo v lekarni „pri
 zlatem državnem jabolku“, Dunaj, I., Singerstrasse 15.

Od teh kroglic stane: 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zvitok s
 6 škatljicami 1 gld. 5 kr.

Ce se poprej vpošlje denarni znesek, potem stane poštnine prosta pošiljatev:
 1 zvitok kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zvitka 2 gld. 30 kr., 3 zvitki 3 gld. 35 kr., 4 zvitki
 4 gld. 40 kr., 5 zvitkov 5 gld. 20 kr., 10 zvitkov 9 gld. 20 kr. (Manj ko 1 zvitok
 se ne more poslati.)

Prosi se izrecno za „J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice“
 zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatlice na navodila o upo-
 rabi stojeci podpis **J. Pserhofer** in sicer z rudečimi črkami.

**Balzam zoper ozeblino J. Pserho-
 fer-ja.** 1 lonček 40 kr., s poštnine
 prosto pošiljatevijo 65 kr.

Sok iz ozkega trpotca (Spitzwegerich-
 saft), slez razkrajajoč, 1 steklenica 50 kr.

Balzam zoper golšo, 1 steklen. 40 kr.,
 s poštnine prosto pošiljatevijo 65 kr.

Stoll-ovi Kola-preparati, izvrstno
 krepčilo za želodec in živce. 1 liter kola-
 vina ali eliksirja 3 gld., — $\frac{1}{2}$ litra
 1 gold. 60 kr., — $\frac{1}{4}$ litra 85 kr.

Zdravilni obliž za rane prof. **Steu-
 del-a,** 1 lonček 50 kr., s poštnine
 prosto pošiljatevijo 75 kr.

Grenka želodčna tinktura (preje živ-
 ljenska esenca imenovana). Lahko raztop-
 ljivo zdravilo, dražilnega in krepčujočega
 učinka na želodec pri oviranem prebav-
 ljanju. 1 steklenica 22 kr., 1 dvanajstorična
 2 gld.

Balzam za rane J. Pserhofer-ja,
 1 steklenica 50 kr.

**Tannochinin - pomada J. Pserho-
 fer-ja** najboljšo sredstvo za rast las,
 ena pušica 2 gld.

**Univerzalna čistilna sol A. W.
 Bulrich-a,** domače sredstvo proti slabši
 prebavi, 1 zavoj 1 gld.

Razven tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih
 časnikih oglašene tu in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrbe vsi pred-
 meti, katerih morda ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje.

Pošiljate po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se
 preje vpošlje denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.

Ce se preje vpošlje denar (najboljše s poštno nakaznico), po-
 tem je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljatevih proti povzetju.

Kdor gospodov lastnikov kónj spomladi potrebuje lepo, angleško
konjsko opravo s komatom
 ali krasno, ogerško
konjsko juker-opravo,
 naj se kar obrne na podpisanega in si tako naroči.

Ravnoram je bogata zaloga izgotovljenih prodajalniških in drugih
 konjskih oprav. Popolna jahalna oprava za civiliste in vojake, sedla,
 uzde, brzde itd, kakor tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti.

Velika zaloga bičev, ločnih bičev, jahalnih palic in jahalnih
 bičev, tudi s srebrnimi okovi.

Kdor bi potreboval za potovanje močnih, lepih kovčegov ali torbico,
 naj si že sedaj naroči in se taki na zahtevo tudi pri meni izdeljujejo.

Za gospode tovarnarje in posestnike mlinov priporočam močna jermena
 za stroje iz najboljšega ljubljanskega in inozemskega usnja, katero imam
 vedno v zalogi.

P. n. občinstvo opozarjam, da sem v desetih letih v prvih dunajskih in
 budimpeštanskih tovarnah in delavnicah pridobil si toliko trakse, da zamorem
 takoj z vsakim tekmovati, tako da ni nikomur potrebno finih stvari si naro-
 čevati za drag denar od drugod, ker se take stvari dobé pri meni ceneje ter
 bolj elegantno in bolj izdelane, ker je pri meni vse ročno delo.

Vse poprave sedel, jermenov, torbic in galanterije iz usnja
 se izvrše naglo in ceno. — Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Pričakujoč prav obilnih naročil in nalogov, bilježim velespoštovanjem

Fran Primožič, jermenar,
 Sv. Petra cesta št. 34, Ljubljana.

33 15-11

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,
 urar, 318 26-21
 na Dunajski cesti v Ljubljani,
 priporoča svojo
zalogo vseh vrst
žepnih ur
 v zlatu, srebru, tulu, jeklu in niklu
 ravno tako tudi
nihalnih, stenskih
in budilnih ur
 in le dobre do najfinejše kakovosti po naj-
 nižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in bu-
 dilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Dunajska borza.

Dne 18. februvarija.			Dne 18. februvarija.			Kreditne srečke, 100 gld.		
Skupni državni dolg v notah	102	gld. 45 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	163	gld. 50 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	199	gld. 50 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102	" 40 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	161	" 25 "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20	" "
Avstrijska zlata renta 4%	122	" 55 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	190	" 75 "	Rudolfove srečke, 10 gld.	27	" "
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	102	" 85 "	4% zadolžnice Rudolfove zelez. po 200 kron	100	" 15 "	Salmove srečke, 40 gld.	80	" "
Ogerska zlata renta 4%	121	" 70 "	Tisine srečke 4%, 100 gld.	140	" "	St. Genois srečke, 40 gld.	80	" 45 "
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99	" 50 "	Dunavske vravnave srečke 5%	131	" "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	58	" 50 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	929	" "	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	109	" "	Ljubljanske srečke	22	" 75 "
Kreditne delnice, 160 gld.	363	" 70 "	Posojilo goriškega mesta	112	" 50 "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	161	" 75 "
London vista	120	" 10 "	4% kranjsko deželno posojilo	98	" 30 "	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3455	" "
Nemški drž. bankovci za 100m. nem. drž. velj.	58	77 $\frac{1}{2}$ "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98	" 90 "	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	430	" "
20 mark	11	" 76 "	Prijoritete obveznice državne železnice	228	" "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	80	" "
20 frankov (napoleonodor)	9	" 53 "	" " južne železnice 3%	185	" 70 "	Splošna avstrijska stavbinska družba	110	" 75 "
Italijanski bankovci	45	" 35 "	" " južne železnice 5%	127	" 20 "	Montanska družba avstr. plan.	150	" 15 "
C. kr. cekini	5	" 67 "	" " dolenskih železnic 4%	39	" 50 "	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	175	" "
						Papirnih rubljev 100	127	" 37 "

S 1. januarjem 1898 se je pričelo novo celoletno naročevanje!

„MERCUR“

XXXVI. leto.

Avtentično oznanilo žrabanja tu in inozemskih loterijskih srečk,
 izkaz vseh izžrebanih državnih in zasebnih obligacij.

Brezplačni privrček „Finanzielles Jahrbuch“, ki obsega za-
 znamek vseh izžrebanih srečk.

Naročuje se najprimerneje s poštnimi nakaznicami pri vseh c. in kr.
 poštnih uradih in pri administraciji „Mercur“, Dunaj, I., Wollzelle 10.

2 gld. 60

celoletna naročnina.